

Hrvatska je plasirala obveznica u iznosu od 750.000.000 eura što je od uspostave samostalnosti najveće jednokratno zaduženje. Ova činjenica je postala argument Vladi da čin zaduživanja odredi kao uspjeh Hrvatske na financijskom tržištu, uz naglasak Vlade da neke članice Europske unije nisu bile u mogućnosti da prodaju svoje obveznice.

Jasno da plasman obveznica na financijsko tržište nije nikakav uspjeh i da nije moguće dugoročno živiti na kredit. Upravo hrvatska kriza pokazuje da je ustrajan deficit platne bilance uz fiksni tečaj kune promašaj ekonomske politike i da ova i ovakva politika neće donijeti Hrvatskoj ništa dobrog. Prije komentara pogledajmo što nam HINA prenosi kako će se navedeni kredit „potrošiti”:

„Iz novog zaduženja financirat će se vraćanje duga po samuraj obveznicama od 200 milijuna dolara, 80 milijuna dolara obveza prema Pariškom i Londonskom klubu, a nakon što se HNB-u i sindikatu banaka vrati 2,3 milijarde kuna zajma ostaje 200 milijuna eura.”

Cijena prodanih obveznica godišnje iznosi nešto manje od 50 milijuna eura. Drugim riječima, godišnje ćemo za kamate morati izdvojiti iznos koji je veći od iznosa koji zahtijevaju studenti da bi se osiguralo besplatno školovanje za sve studente. Iznos od 50 milijuna eura mogao bi - po cijeni od 50 tisuća eura po radnom mjestu - otvoriti tisuću novih radnih mjesta. Što bi taj iznos značio za manje razvijene općine i županije nije potrebno dodatno obrazlagati. I tako dalje. Ukupna cijena koju ćemo platiti bit će veća jer se tijekom 5,7 godina računa kamata na kamatu. Taj izračun glasi: za dobiveni kredit od 750 milijuna eura platit ćemo 323 milijuna kamata pa ukupan iznos obveze prema vjerovnicima iznosi 1,073 milijardi eura. Mnogi će reći, kao što su i do sada govorili, da ćemo 2015. godine biti bogatiji i da će ukupna korist od kredita biti veća od plaćene kamate. Na žalost dosadašnja praksa zaduživanja nije argument tim i takvim promišljanjima. Što više, pokazalo se da je zaduživanje značilo potrošnju danas i obveze sutra. Upravo iznijeta namjena korištenja odobrenog kredita pokazuje da je najveći dio odobrenog kredita već potrošen.

Kretanje privredne aktivnosti u ovoj godini je lošije u odnosu na očekivano. Turistička sezona, za sada, ne podržava optimizam naših turističkih djelatnika. Što više, može se očekivati da će pad turističkog priljeva biti veći od pada fizičkih pokazatelja što će državnoj blagajni donijeti još manji porezni prihod i još veću nelikvidnost. U cijeloj priči hrvatske nelikvidnosti valja identificirati realnu inflaciju koja se drži pod kontrolom od strane centralne banke. Ukoliko ne želimo galopirajuću inflaciju jasno je da centralna banka mora provoditi restriktivnu monetarnu i kreditnu politiku što će dodatno usporiti privrednu aktivnost. I tako, gospodo političari, ulazimo u začarani krug siromaštva i rastuće nezaposlenosti. Nikakvi krediti nisu rješenje. Rješenje je u operacionalizaciji izreke Stjepana Radića koju sam već citirao na ovim stranicama:

„U radiše svega biše,  
uštediše još i više.”

To je priča koju čekam već 16 godina i nikako da je dočekam.

## **„Bronhi” – lakše se diše**

Autor Guste Santini

Nedjelja, 31. Svibanj 2009 20:19

---